

Mnenje Odbora regij – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo in razveljavitvi Odločbe št. 1364/2006/ES

(2012/C 277/13)

ODBOR REGIJ

- ugotavlja, da je področje visokih in najvišjih napetosti pred izzivom, da se električna energija iz obnovljivih virov z morja in kopnega stroškovno ugodno in učinkovito pripelje do regij, ki imajo največje potrebe po energiji, in da je treba na nizkonapetostnem in srednjenapetostnem področju ustvariti infrastrukturne pogoje za številne nove decentralizirane proizvajalce energije, ki napajajo omrežja,
- poudarja, da mora Komisija državam članicam, gospodarstvu in bančništvu pa tudi partnerjem po vsem svetu poslati jasn politični signal, da izbrane poti v smeri večjega deleža obnovljivih virov energije v kombinaciji energetskih virov prihodnosti ne bo več mogoče zapustiti in da se ta obrestuje tudi pri zasebnih naložbah;
- poudarja, da je za uresničitev ciljev EU do leta 2020 potreben hiter razvoj velikih prenosnih omrežij, k čemur je Odbor pozval v svojih prejšnjih mnenjih (CdR 160/2008 fin, CdR 8/2009 fin, CdR 244/2010 fin, CdR 312/2010 fin, CdR 7/2011 fin in CdR 104/2011 fin). Cene za končne uporabnike, ki so odvisne od proizvodnje in povpraševanja, je treba določati tako, da bi v okviru računalniškega uravnavanja obremenitev spodbudili varčno porabo energije in bolje uskladili decentralizirano proizvodnjo energije z decentralizirano porabo energije;
- meni, da bi bilo treba proučiti, ali ne bi bilo primerneje oblikovati osnutek manj natančnih smernic za nacionalne nosilce odločanja, ki so milejše sredstvo. S tem bi Komisija državam članicam omogočila kar najširši maneverski prostor za odločanje o konkretnem vključevanju že obstoječih struktur. To velja tako za morebiti federalno organizirane organe, pristojne za prostorsko urejanje, načrtovanje in izdajanje dovoljenj v državah članicah, kot tudi za že obstoječe regionalne skupine iz tretjega svežnja o notranjem trgu. Načelno bi morale imeti dodeljevanje nalog že uveljavljenim institucijam prednost pred ustanavljanjem novih struktur.

Poročevalec	Heinz LEHMANN (DE/EPP), poslanec deželnega zbora Saške
Referenčni dokument	Predlog uredbe o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo in razve-ljavitvi Odločbe št. 1364/2006/ES
	COM(2011) 658 final – 2011/0300 (COD)

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

1. pozdravlja dejstvo, da je cilj uredbe doseči popolno pove-zovanje notranjega energetskega trga, s katerim naj bi se zago-tovilo, da nobena država članica ali regija ne bo izključena iz evropskega omrežja, da bosta zagotovljena zanesljiva oskrba z energijo in solidarnost med državami članicami ter da se bodo spoštovala načela trajnostnega razvoja in varstva okolja. To je pomemben predpogoj za to, da se lahko do leta 2020 emisije toplogrednih plinov zmanjšajo za 20 %, energetska učinkovitost poveča za 20 % in delež energije iz obnovljivih virov v končni porabi energije poveča za 20 %;

2. poudarja velik pomen te pobude, ki naj bi zagotovila energetska varnost z najrazličnejšimi temu namenjenimi tehni-čnimi rešitvami, zlasti z razvojem distribucijskih sistemov za obstoječe in potencialne obnovljive vire energije, ob uporabi razpoložljivih ukrepov podpore;

3. pričakuje, da bo predlog prispeval k pametni, trajnostni in vključujoči rasti ter prinesel pomembne koristi v zvezi s konkurenčnostjo ter ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo za celotno Evropsko Unijo;

4. pozdravlja, da je za pospešitev uresničitve ciljev na področju infrastrukture za obdobje do leta 2020 in pozneje določeno omejeno število prednostnih vseevropskih koridorjev in območij za elektroenergetska in plinska omrežja ter infra-strukturo za prevoz nafte, zemeljskega plina, ogljikovega diok-sida in biometana (očiščenega bioplina iz bioplinarne), pri katerih je ukrepanje na ravni Evropske unije najbolj upravičeno. Z racionalizacijo in krajšimi postopki izdajanja dovoljenj, boljšim sprejemanjem v javnosti z njenim pravočasnim vključevanjem, lažjo regulacijo projektov, pošteno porazdelitvijo stroškov, ki je odvisna od porabe ter usklajuje donose in tveganja, ter z zagotavljanjem potrebne podpore na tržni podlagi in neposredne finančne podpore EU naj bi trajnostno prispevali k pospešitvi projektov skupnega interesa;

5. opozarja, da mora skupna evropska energetska mreža izpolnjevati višje varnostne standarde. Zlasti je treba preprečiti, da bi kibernetiski ali fizični napadi ogrozili zanesljivo oskrbo z energijo v Evropi in negativno vplivali na gospodarsko uspeš-nost držav članic.

A. Izhodiščno stanje

ODBOR REGIJ

6. ugotavlja, da ima vsaka država članica EU trenutno kombinacijo energetskega vira, ki jo določajo njene geografske, geološke in tehnične danosti, energetska politika in nacionalne potrebe. Sestavljata jo delež osnovne obremenitve, ki se je do zdaj v glavnem napajal iz fosilnih goriv, jedrskih goriv in neka-terih obnovljivih virov (vodna energija, trdna biomasa), in delež spremenljive obremenitve, ki zajema nekatere prilagodljive fosilne vire ter določen delež obnovljivih virov glede na vremenske razmere, za katerega so trenutno še značilna nihanja. Za doseg dogovorjenih ciljev na področju podnebnih spre-memb bo treba predvsem izboljšati energetska učinkovitost, zmanjšati uporabo toplotne energije in motornih goriv (brez upoštevanja primarnih goriv v energetskih bilancah) ter povečati delež obnovljivih virov v celotni proizvodnji energije. Posledica tega bodo naravna nihanja, ki jih bo treba izravnati z vrsto ukrepov, na primer s posodabljanjem obstoječih elektrarn, novogradnjami zelo prilagodljivih plinskih elektrarn s sprozi-vodnjo toplote in električne energije, s povečevanjem zmogljivi-vosti črpalnih hidroelektrarn ali drugih tehnologij shranjevanja energije ter tudi z izboljševanjem in razširjanjem obstoječih prenosnih in distribucijskih sistemov. Strukturo omrežij je treba posodobiti na vseh ravneh. Medtem ko je treba na nizko-napetostnem in sredjenapetostnem področju ustvariti infra-strukturne pogoje za številne nove decentralizirane proizvajalce energije, ki napajajo omrežja, je področje visokih in najvišjih napetosti pred izzivom, da se električna energija iz obnovljivih virov z morja in kopnega stroškovno ugodno in učinkovito pripelje do regij, ki imajo največje potrebe po energiji;

7. za zagotavljanje zanesljive oskrbe držav članic z energijo je treba upajati rešitve, ki temeljijo na modernizaciji, nadaljnji uporabi in širitvi obstoječih konvencionalnih in alternativnih komercialnih virov energije, saj odločilno prispevajo k stabil-nemu delovanju elektroenergetskih sistemov, na primer na lokalni in nacionalni ravni;

8. poudarja, da morajo biti preskušanje zmogljivejših tehno-logij prenosa in skladiščenja, uporaba informacijskih in komu-nikacijskih tehnologij ter spodbujanje priprave lokalnih in regio-nalnih energetskega načrtov v središču razmišljanj o tem vpraša-nju;

9. ugotavlja, da ima lahko tudi zemeljski plin v prihodnjih desetletjih pomembno vlogo v Evropi pri izravnavanju nihanj v proizvodnji električne energije. V ta namen je treba diverzifici-rati uvoz plina, razviti njegovo proizvodnjo v državah članicah EU ob uporabi konvencionalnih in nekonvencionalnih virov, proizvajati biometan (očiščeni bioplin) iz bioplinarn, dopolniti plinska omrežja s plinovodi in ustvariti večje zmogljivosti za

shranjevanje. Za obratovanje dodatnih plinskih elektrarn za izravnalno energijo je treba okrepiti plinovodno infrastrukturo v državah članicah, v katerih je zemeljski plin pomemben vir energije;

10. priznava, da bo tudi v bližnji prihodnosti delež fosilnih goriv v evropski kombinaciji energetskih virov nepogrešljiv, čeprav naj bi se vse bolj zmanjševal. Tehnologija za zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida (CCS) lahko v tem obdobju prispeva k zmanjšanju emisij ogljikovega dioksida, če jo bo mogoče razviti v tehnično izvedljiv sistem, ki bo deloval zanesljivo in varno ter z nizkimi stroški. Preizkušanje sistema v praksi pa zahteva dodatne raziskave in razvoj, zlasti v zvezi s tehničnimi in gospodarskimi vidiki ter s tem povezanimi vplivi na okolje. Za hkratni razvoj čezmejnega omrežja za prenos ogljikovega dioksida je treba na evropski ravni vendarle takoj sprejeti ukrepe.

B. Subsidiarnost

ODBOR REGIJ

11. poudarja, da se je EU sporazumela o podnebnih ciljih, za uresničevanje katerih bodo potrebna velika prizadevanja vseh držav članic. Eno teh prizadevanj je gradnja čim pametnejše energetske infrastrukture. Poleg vključevanja številnih malih in najmanjših proizvajalcev električne energije iz obnovljivih virov v obstoječa omrežja in razvoja pametnih distribucijskih omrežij, ki bodo lahko decentralizirano izravnala nihanja v proizvodnji, ter dograjevanja in spodbujanja povezav z državami z energetskimi viri, da bi povečali pridobivanje električne energije iz obnovljivih energetskih virov, je treba na učinkovit in zlasti prilagodljiv način med seboj povezati tudi nacionalne infrastrukture. To zamisel je Komisija sprejela že pred leti s TEN-E;

12. je seznanjen, da so vzporedno s tem države članice pripravile nacionalne načrte za povečanje deleža obnovljivih virov v proizvodnji energije in sprejele ustrezno zakonodajo. Poleg tega številne nadnacionalne institucije in skupine med seboj uspešno sodelujejo po uveljavitvi 3. energetskega svežnja EU;

13. ugotavlja, da se kljub tem strukturam, ki so se medtem razvile, pri konkretnih čezmejnih energetskih projektih pojavljajo težave, ki izhajajo iz narave nacionalnih infrastruktur, posebnih prednostnih usmeritev energetske politike ali različnih pristojnosti. Te nezdružljivosti so privedle do izgube časa pri načrtovanju, financiranju in gradnji projektov TEN-E;

14. ugotavlja, da želi Komisija s predlogom uredbe zagotoviti čim bolj zgodnje odkrivanje teh nezdružljivosti, da bi jih v predlaganem postopku posvetovanja čim prej odpravili. Uredba Komisije naj bi pospešila omejeno število čezmejnih ključnih projektov in nacionalnih projektov s pomembnimi

čezmejnimi vplivi, ki jih je treba obravnavati kot elemente za izgradnjo prihodnjega evropskega visokonapetostnega prenosnega omrežja;

15. priznava, da veliko obsežnejša naloga usposobitve nacionalnih omrežij za oskrbo z energijo v prihodnosti ostaja v pristojnosti držav članic in da se uredba nanjo nanaša le posredno. Ta pristop temelji na členih 170, 171 in 172 Pogodbe o delovanju Evropske unije. To sicer vpliva na načelo subsidiarnosti, vendar ga zaradi omejenega števila projektov s čezmejnimi učinki ne krši;

16. poudarja, da je poleg razvoja evropskega načrta za čezmejna energetska omrežja korist tega pristopa v povsem jasnem političnem signalu Komisije državam članicam, gospodarstvu in bančništvu pa tudi partnerjem po vsem svetu, da izbrane poti v smeri večjega deleža obnovljivih virov energije v kombinaciji energetskih virov prihodnosti ne bo več mogoče zapustiti in da se ta obrestuje tudi pri zasebnih naložbah;

17. ugotavlja, da Komisija kot pravni instrument predlaga uredbo, ki je neposredno veljavna v vseh državah članicah in v vseh delih zavezujoča. OR meni, da je uredba glede na želeno pospešitev postopkov izdajanja dovoljenj na splošno sorazmerna;

18. vseeno opozarja, da je racionalizacija postopkov izdajanja dovoljenj za infrastrukturne projekte lahko močan poseg v pravice držav članic pri načrtovanju ter v pravice vključenih strani in javnosti do udeležbe. Tudi pri projektih skupnega interesa je treba upoštevati ustavno zajamčeno pristojnost dežel v zveznih sistemih za izvajanje in oblikovanje postopkov načrtovanja in izdajanja dovoljenj. Odbor meni, da vseh podrobnih zahtev iz poglavja III ni več mogoče razumeti kot „usmeritve“ oz. širše smernice za področje vseevropskih omrežij v smislu člena 171(1) PDEU in s tem kot dejansko potrebno minimalno uskladitev nacionalnih upravnih postopkov;

19. poziva, da se v zvezi s tem preuči, ali ne bi bilo primerneje oblikovati osnutek manj natančnih smernic za nacionalne nosilce odločanja, ki so milejše sredstvo. S tem bi Komisija državam članicam omogočila kar najširši manevrski prostor za odločanje o konkretnem vključevanju že obstoječih struktur ter tako olajševala in spodbujala povezave, kadar ima posamezna država sredstva, da poveča pridobivanje energije iz obnovljivih energetskih virov. To velja tako za morebiti federalno organizirane organe, pristojne za prostorsko urejanje, načrtovanje in izdajanje dovoljenj v državah članicah, kot tudi za že obstoječe regionalne skupine iz tretjega svežnja o notranjem trgu. Načelno bi moralo imeti dodeljevanje nalog že uveljavljenim institucijam prednost pred ustanavljanjem novih struktur;

20. je kritičen do nepreklicno določenih rokov v upravnem postopku. Prav pri projektih skupnega interesa mora biti kakovost pomembnejša od hitrosti. Poleg zanesljivosti oskrbe bo imela kakovost projektov skupnega interesa nezanemarljiv vpliv na cene za končne uporabnike. Pri izbiri lokacije niso pomembni le interesi vlagateljev, temveč tudi stroški za lokalna MSP in državljane;

21. priporoča, da se težave, ki se pojavljajo pri načrtovanju in izvajanju projektov skupnega interesa, obravnavajo od spodaj navzgor, torej subsidiarno, in da se različne možnosti preučijo z vso potrebno resnostjo. Le če se lokalni, regionalni, nacionalni ali mednarodni organi ne morejo pravočasno dogovoriti, lahko posreduje evropski koordinator projekta. V preteklosti je že prišlo do primerov, ko je bilo posredovanje evropskega koordinatorja koristno. Obstoj evropskega koordinatorja, ki pomaga pri reševanju težavnih posameznih primerov, sam po sebi ni videti v nasprotju z načelom subsidiarnosti. Njegovo imenovanje ali morebitno podaljšanje mandata pa bi morala biti izvedena na podlagi skupnega sklepa Sveta in Evropskega parlamenta;

22. se strinja z oblikovanjem nacionalnega organa za izdajanje dovoljenj po sistemu „vse na enem mestu“. Odločitev, ali se bo v postopku izdajanja dovoljenj uporabljala integrirana ali koordinirana shema, pa je treba prepustiti presoji držav članic;

23. podpira predlagano določbo o čezmejni razporeditvi stroškov z vključitvijo Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER). To velja tudi za obveznost nacionalnih regulativnih organov, da se spodbude za naložbe v projekte skupnega interesa zagotovijo s tarifami. Te spodbude morajo biti sorazmerne s tveganjem;

24. meni, da je treba seznam projektov skupnega interesa redno pregledovati in prilagajati spremenjenim zahtevam.

C. Sprejemanje

ODBOR REGIJ

25. ugotavlja, da je lahko ustvarjanje tehničnih pogojev za doseganje naših ambicioznih energetskih in podnebnih ciljev uspešno le s podporo javnosti – in nikoli brez nje. Zato je treba izrecno pozdraviti zgodnje obveščanje, vključevanje in sodelovanje državljanov, občin in lokalnih skupnosti;

26. poudarja, da je za preusmeritev k nizkoogljični proizvodnji električne energije treba reorganizirati arhitekture omrežij. Medtem ko vključevanje novih malih decentraliziranih proizvajalcev električne energije v nizkonapetostna in sredne-napetostna omrežja ter njihovo pametno upravljanje lahko v veliki meri potekata brez posegov, ki spreminjajo pokrajino, je za dokončanje novih evropskih avtocest najvišjih napetosti neizogibna gradnja novih tras. Prednost bi morali namenjati trasam, ki omogočajo okrepite povezave z državami, ki lahko

zagotavljajo povečano pridobivanje električne energije iz obnovljivih energetskih virov. Ker morajo stroške gradnje teh sistemov nenazadnje prevzeti odjemalci električne energije, je pomembno, da je njihova tehnična izvedba kolikor mogoče smotrna in učinkovita. To vključuje tudi čim manjši poseg v pokrajino. To povezavo je treba ljudem pojasniti čim prej in čim bolj dosledno;

27. poziva, naj nacionalne vlade ustvarijo spodbude, ki bodo lahko pravično nadomestilo za trajno škodo, ki jo utrpijo državljanji, občine in lokalne skupnosti. Izkušnje v občinah, ki so bile v preteklosti oškodovane pri projektih novogradenj teh razsežnosti, so pokazale, da sta preglednost in prisotnost stalnega predstavnika nosilca projekta na kraju samem pomemben pogoj za to, da načrtovanje in gradnja potekata v skladu z roki;

28. poudarja, da je priročnik, ki ga je treba pripraviti, pomembno orodje za obveščanje državljanov o prednostih razvoja infrastrukture in pametnih omrežij z vidika zanesljive oskrbe, zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov in energetske učinkovitosti. Te informacije ne smejo prikrivati negativnih plati. Samo na podlagi celovitih in preglednih informacij bodo lahko državljanji razumeli težo izziva in lažje sprejeli morebitne negativne posledice. Pretok informacij mora biti v skladu z dejanskimi razmerami in prizadetim državljanom zagotavljati ustrezne informacije;

29. meni, da je poleg gmotnih odškodnin za državljane, občine in lokalne skupnosti, za katere ima izvajanje projektov največje posledice, potrebna tudi javna predstavitev sprejetih previdnostnih ukrepov, skupaj z oceno socialno-ekonomskih in okoljskih učinkov. Kampanja za preglednost in pravičen sistem nadomestil sta nujna pogoja za sprejemanje pospešene gradnje energetskih omrežij prihodnosti med državljani.

D. Financiranje

ODBOR REGIJ

30. ugotavlja, da se po mnenju Komisije dosedanja instrumenti financiranja TEN-E niso izkazali za dovolj uspešne, zato naj bi jih nadomestil instrument za povezovanje Evrope (*Connecting Europe Facility*). Od 50 milijard EUR sredstev za večletni finančni okvir, navedenih v uredbi o infrastrukturi, je energetskemu področju za sedemletno obdobje dodeljenih 9,1 milijard EUR. S tem je mogoče zagotoviti sredstva za študije in finančne instrumente v korist projektov s področja električne energije, plina in ogljikovega dioksida ter nepovratna sredstva za projekte s področja električne energije in plina, ki pozitivno vplivajo na zanesljivost oskrbe, solidarnost in inovativnost, katerih poslovni načrti dokazujejo poslovno nesposobnost preživetja in za katere je bila predložena odločitev o čezmejni razporeditvi stroškov. Poleg tega so do nepovratnih sredstev upravičeni tudi pametna omrežja in merilne naprave ter projekti s področja ogljikovega dioksida, katerih poslovne sposobnosti preživetja ni mogoče dokazati;

31. pozdravlja dejstvo, da instrument za povezovanje Evrope večjo pozornost namenja energetske pomembnim, vendar komercialno manj privlačnim infrastrukturnim projektom. Uspešno izvajanje tovrstnih projektov bi bistveno prispevalo k dokončnemu oblikovanju notranjega trga EU in zanesljivosti oskrbe;

32. meni, da je Evropska komisija z dejstvom, da se večina od dvanajstih prednostnih infrastrukturnih naložb v okviru instrumenta za povezovanje Evrope nanaša na plinovode in naftovode, za katere so potrebne naložbe z dolgo dobo povrnitve, z vidika energetske politike daje popolnoma napačen signal, saj do zdaj ni bilo resne utemeljitve v zvezi s tem, kako je mogoče dajanje prednosti fosilnim virom energije uskladiti s cilji, ki si jih je EU zastavila do leta 2020, in širšimi cilji do leta 2030 in 2050 v zvezi s podnebnimi spremembami;

33. poudarja, da bi bilo treba za uresničitev ciljev EU do leta 2020 ob hitrem razvoju velikih prenosnih omrežij, k čemur je Odbor pozval že v prejšnjih mnenjih (CdR 160/2008 fin, CdR 8/2009 fin, CdR 244/2010 fin, CdR 312/2010 fin, CdR 7/2011 fin in CdR 104/2011 fin), bolj spodbujati tudi razvoj pametnih omrežij na lokalni in regionalni ravni. Cene za končne uporabnike, ki so odvisne od proizvodnje in povpraševanja, je treba določati tako, da bi v okviru računalniškega uravnavanja obremenitev spodbudili varčno porabo energije in bolje uskladili decentralizirano proizvodnjo energije z decentralizirano porabo energije. Če je zato obdavčitev energije eden od instrumentov, ki jih države članice lahko mobilizirajo za boj proti podnebnim spremembam pod pogoji, predvidenimi v Direktivi Sveta 2003/96/ES o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije, OR meni, da se možnost uvedbe sistema diferenciacije davkov ne sme omejiti na regije, temveč se mora razširiti tudi na lokalne oblasti, ki so prav tako priznane kot polnopravni akterji trajnostnega razvoja v EU. Te oblasti bi morale imeti tudi možnost, zlasti v državah članicah, v katerih prispevajo k razvoju pametnih omrežij za okrepitev zanesljive oskrbe z energijo, znižanje emisij toplogrednih plinov in izboljšanje energetske učinkovitosti, da določijo stopnje splošne obdavčitve porabe energije, ki se razlikujejo od ustreznih nacionalnih ravni, če je le ohranjena enaka obravnava konkurenčnih virov energije in te različne ravni obdavčenja ne ovirajo dobrega delovanja notranjega trga ter pretoka energetskih proizvodov med državami članicami;

34. zaradi potrebnega povezovanja trgov obnovljivih virov energije izraža veliko zaskrbljenost, da bodo ravno črpalne elektrarne (ali druge tehnične rešitve) izključene iz financiranja v okviru instrumenta za povezovanje Evrope. Možnost shranjevanja energije iz obnovljivih virov s pomočjo takšnih elektrarn je pri nadomestitvi spremenljivih virov vetrne in sončne energije osrednjega pomena;

35. obžaluje, da Komisija doslej še ni natančno oblikovala novih finančnih instrumentov, ki bodo na voljo po letu 2014. Pri izbiri je treba upoštevati njihove dodatne koristi. Ti instrumenti naj bi dopolnjevali doslej uveljavljena nepovratna sredstva ter tvorili skladen in enoten okvir financiranja za železniška,

energetska in telekomunikacijska omrežja na podlagi izkušenj s skladom za financiranje na osnovi delitve tveganja (*Risk Sharing Finance Facility*), instrumentom garancij za posojila (*Loan Guarantee Instrument*) in skladom Marguerite;

36. ugotavlja, da so načrtovani tako instrumenti lastniškega in tveganega kapitala kot tudi tujega kapitala. Mednje sodijo garancije za posrednike, ki nato zagotavljajo sredstva za prejemnike, ki imajo težave s financiranjem, in delitev tveganja s finančnimi institucijami za povečanje obsega financiranja. Vključene so tudi projektne obveznice;

37. se strinja z mnenjem Komisije glede ocene učinka, da predlagani finančni instrumenti ne izkrivljajo finančnega trga, saj so gospodarsko izvedljivi, vendar v posamičnih primerih ne dobijo zadostnih finančnih sredstev na trgu;

38. ugotavlja, da iz tega izhaja določeno nasprotje s členom 15 uredbe, v skladu s katerim težave pri financiranju niso merilo za upravičenost do finančnih instrumentov;

39. načeloma pozitivno ocenjuje, da naj bi v okviru instrumenta za povezovanje Evrope v programskem obdobju porabili do 20 % razpoložljivih proračunskih sredstev za delitev tveganja in instrumente lastniškega kapitala. Tako se s skrbnim načrtovanjem razširjajo možnosti financiranja in v nasprotju z nepovratnimi sredstvi tudi spodbujajo lastna odgovornost podjetij. Treba pa je zagotoviti, da se tako pri analizi stroškov in koristi za posamezne projekte kot tudi pri ocenjevanju poslovne sposobnosti preživetja projektov skupnega interesa uporabljajo stroga merila;

40. se sprašuje o ustreznosti predlaganih finančnih instrumentov za projekte izgradnje energetskih omrežij;

41. poudarja potrebo po prilagoditvi meril za upravičenost do sredstev iz instrumenta za povezovanje Evrope, da se najbolj oddaljenim regijam zagotovi dostop do financiranja projektov za povečanje energetske avtonomije teh ozemelj.

E. Projektne obveznice

ODBOR REGIJ

42. ugotavlja, da je za pobudo o projektih obveznicah v letih 2012 in 2013 predvidena pilotna faza pod nadzorom Evropske investicijske banke (EIB). V poštev pridejo projekti, za katere so načrti v okviru smernic TEN-E že zelo napredovali. Komisija v svoji oceni učinka pričakuje, da bo v pilotni fazi izpolnjeval pogoje en sam energetskega projekt;

43. se strinja s Svetom evropskih energetskih regulatorjev (CEER), da se bodo projektne obveznice lahko le omejeno uporabljale za naložbe v okviru obstoječih omrežij, saj je razmejitev problematična. Lahko bi bile uporaben instrument za povezave z napravami na morju in čezmejne povezave;

44. opozarja, da je ta način financiranja projektov za upravljavce omrežij neobičajen, zato utegne trajati nekaj časa, preden bodo vlagatelji sprejeli nov razred finančnih instrumentov. Komisija in EIB bi si z izbiranjem projektov na podlagi zanesljivih izračunov morali prizadevati za pridobitev zaupanja med možnimi vlagatelji. Cilj mora biti takšna ocena investicijske stopnje (*investment-grade rating*), da bodo obveznice privlačne tudi za velike institucionalne vlagatelje;

45. z vidika uporabe proračunskih sredstev pozitivno ocenjuje dejstvo, da naj bi kot dopolnilo nepovratnim sredstvom odslej uporabljali tudi finančne instrumente. Vendar je treba zagotoviti, da se financirajo izključno projekti, za katere obstaja resnična potreba in za katere je tudi dokazana poslovna nesposobnost preživetja. Nikakor ne bi smeli „pretirano podpirati“ projektov, ki so že sicer poslovno sposobni preživeti, in s tem izrivati zasebnega financiranja. Samo projekti, pripravljene na podlagi zanesljivih izračunov, lahko prejmejo sekundarna posojila. Nikakor se ne sme ustvariti umetnega trga, ki bi preživel izključno s sofinanciranjem EU in bi mu morali zagotavljati vedno nova sredstva, da bi preprečili nesolventnost. Med pilotno fazo je treba redno preverjati, ali niso z ekonomskega vidika morda ustrežnejše alternativne metode podpore. Namesto načrtovanih obveznic bi lahko prišlo v poštev konzorcijsko financiranje;

46. poudarja, da mora financiranje razvoja energetske infrastrukture, za katerega se ugotovi, da je nujno potreben, ostati pretežno naloga podjetij. Naloga EU in držav članic je nuditi podporo infrastrukturnim ukrepom in vzpostaviti potrebni okvir za akterje na trgu. Komisija bi se morala potruditi za natančnejšo ponazoritev svojih ocen in tako odpraviti obstoječe dvome o obsegu potrebnih skupnih naložb; v vsakem primeru

je treba z ustreznimi omrežnimi tarifami zagotoviti, da se za uporabljeni kapital uporablja obrestna mera, ki se prilagaja trgu.

F. *Prekrivanje z drugimi evropskimi uredbami*

ODBOR REGIJ

47. podpira namero Komisije, da se s hitrejšim postopkom izdajanja dovoljenja, ki ga usklajuje en sam nacionalni organ, projekti skupnega interesa zaključijo v krajšem roku pod pogojem, da se v tem postopku ustrezno upoštevajo nacionalni postopki načrtovanja. Zato se prednostnim projektom dodeli prednostni status. Predlog uredbe se v bistvu nanaša na postopkovna in organizacijska vprašanja;

48. meni, da bi bilo dosledno prilagoditi materialne standarde, ki veljajo za projekte skupnega interesa, temu prednostnemu statusu. V svoji sedanji obliki predlog uredbe ne prinaša bistvene poenostavitve. Glede na zahteve direktive EU o habitatih in okvirne direktive EU o vodah bi morali biti projekti pretežno javnega pomena. To pa ne sme vplivati na materialne pogoje iz navedenih predpisov. S tega vidika ostaja predlog uredbe ambivalenten. Še naprej velja, da je potrebno mnenje Komisije v skladu s členom 6(4) Direktive 92/43/ES o habitatih, čeprav mora Komisija pripraviti tudi seznam projektov skupnega interesa. To se zdi kot nepotrebno podvajanje preverjanja;

49. ugotavlja, da se z določitvijo rokov za trajanje postopkov izdajanja dovoljenj odgovornost za racionalizacijo postopkov prenaša predvsem na nacionalne ali regionalne organe za izdajanje dovoljenj, ki morajo svojo upravno prakso prilagajati prednostnemu statusu projekta, medtem ko se materialni standardi, ki jih določa EU, v glavnem ohranijo. Evropska komisija bi morala v tesnem sodelovanju z organi za izdajanje dovoljenj pripraviti praktične predloge za izvajanje teh smernic, ki upoštevajo praktične zahteve v zvezi z učinkovitimi in preglednimi postopki. S predlogom naj bi racionalizirali postopke, vendar pa se pri tem ne ponuja resnična pomoč.

V Bruslju, 19. julija 2012

Predsednica
Odbora regij
Mercedes BRESSO